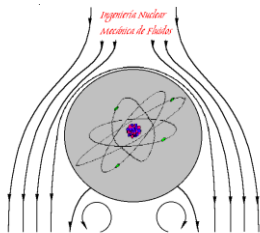

eman ta zabal zazu

18. Gaia: Erregimen aldakorra hodietan. Ariete-kolpea.

Gorka Alberro Eguilegor
Joseba Aranburu Aierbe
Ganix Esnaola Aldanondo
Maddi Garmendia Antín
Estibalitz Goikoetxea Miranda

18. Gaia: Erregimen aldakorra hodietan. Ariete-kolpea.

SARRERA

ARIETE-KOLPEA

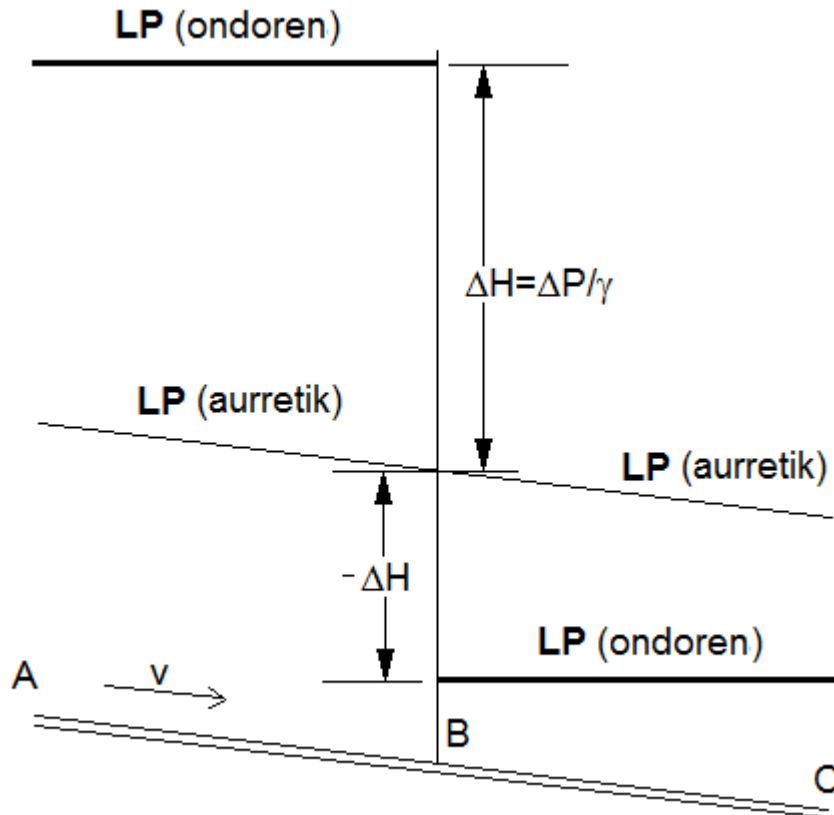
“Hodi batean gertatzen den gainpresio fluxuaren higidura bortitzki eteten denean, balbula bat erabiliz, adibidez.”

Ariete-kolpea = coup de belier = water hammer

- Energia zinetikoa presio energiá bihurtzen da.
- Gainpresio hori hodia hautsi dezake.

18. Gaia: Erregimen aldakorra hodietan. Ariete-kolpea.

SARRERA

- ABC tutuerian B-ko emaria deusezten badugu, B-z ur-goitik dagoen lehenengo xerra, bapatean eta kolpean geratuta gelditzen da; ondoren, bigarren ur-xerra gelditzen da lehenengoa konprimatuz, gero hirugarrenak bigarrena eta horrela hurrenez hurren A-ra iritsi arte.

- B-n ΔP presio-handiagotzea azaltzen da eta uhina bailitzan hedatzen da ur-gorantz a abiaduraz(m/s).

- Presio-handiagotze hau, tutueriak bere barnean jasotako kolpe baten antzekoa da, gehienetan entzun egiten da eta ariete-kolpe izenez edo iragankor izenez ezagutzen da.

18.1 Irudia. Kondukzio bateko lerro piezometrikoak (balbula ireki aurretik eta ondoren). Geure irudia.

18. Gaia: Erregimen aldakorra hodietan. Ariete-kolpea.

PRESIO UHINAREN ABIADURA

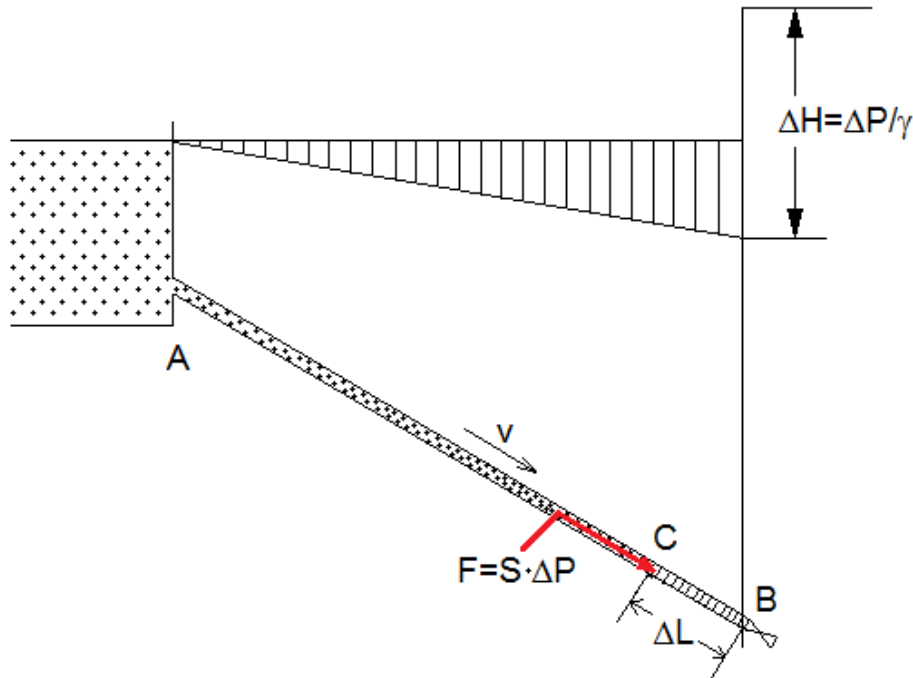
a : presio uhinaren abiadura.

c : soinuaren abiadura fluidoan zehar.

Fluido konprimaezina Hodi ez elastikoa	$a = \infty$
Fluido konprimagarria Hodi ez elastikoa	$a = c$
Fluido konprimagarria Hodi elastikoa	$a < c$

ARIETE-KOLPEAREN BALIO MAXIMOA. ALLIEVI-REN ADIERAZPENA

Ariete-kolpe maximoa: Allievi-ren adierazpena

$$F = S \cdot \Delta P$$

$$m = \rho \cdot S \cdot \Delta L$$

$$F \cdot t = m \cdot \Delta v$$

$$S \cdot \Delta P \cdot \Delta L / a = \rho \cdot S \cdot \Delta L \cdot \Delta v$$

$$\Delta v = v \quad (\text{ixte totala})$$

$$\Delta v = v - v' \quad (\text{ixte partziala})$$

$$\Delta P = \rho \cdot a \cdot v \quad (\text{Pa})$$

$$\Delta H = a \cdot v / g \quad (\text{mlz})$$

18.2 Irudia. Fluidoaren konprimaketa jarraituaren behaketa.
Geure irudia.

18. Gaia: Erregimen aldakorra hodietan. Ariete-kolpea.

IXTE GRADUALA

$T_c < 2L/a$ bada, ixte azkarra. Allievi-ren adierazpena.

$T_c > 2L/a$ bada, ixte geldoa. Micheaud-en adierazpena.

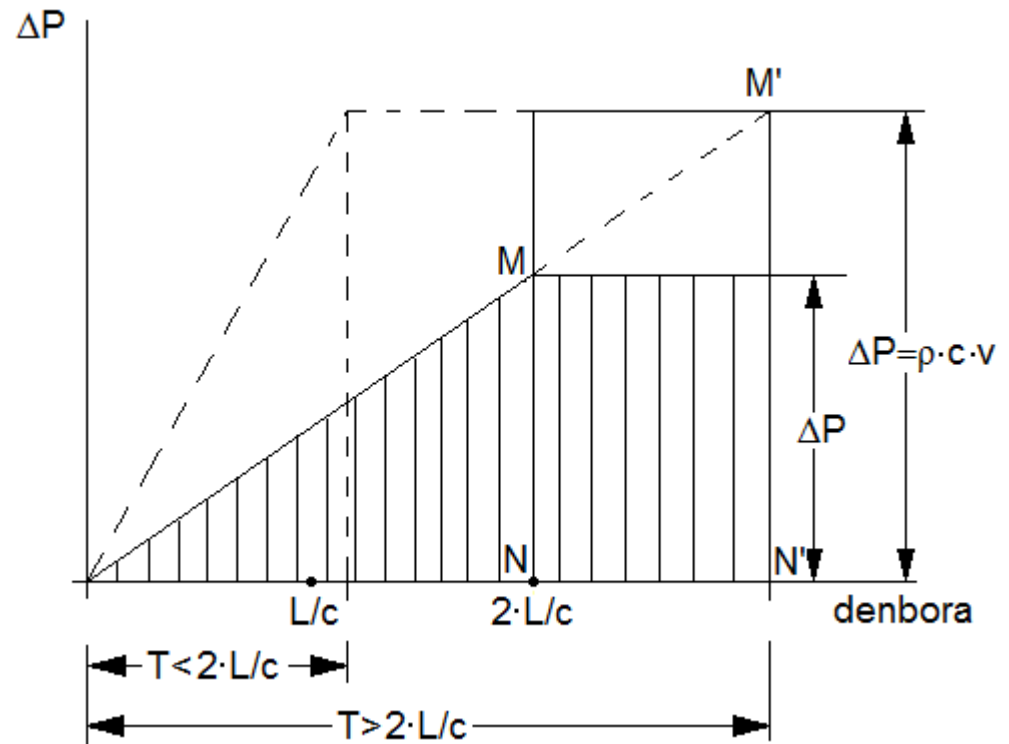
18. Gaia: Erregimen aldakorra hodietan. Ariete-kolpea.

ARIETE-KOLPEA HODITERI LABURRETAN. MICHEAUD-EN ADIERAZPENA

$T_{ixt} > 2L/a$, ixte geldoa: Micheaud-en adierazpena

$$\Delta P = 2 \cdot L \cdot V \cdot \rho / T_{ixt}$$

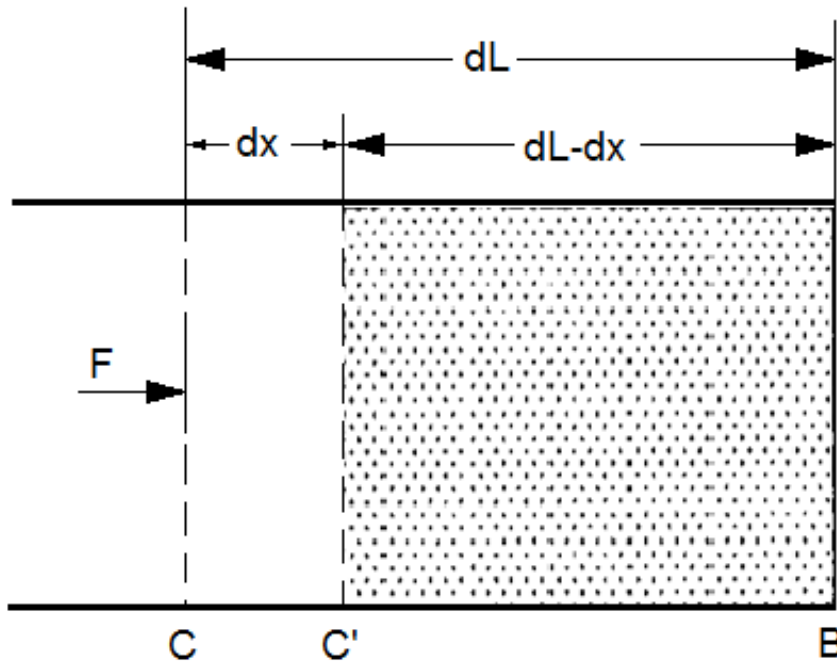
$$\Delta H = 2 \cdot L \cdot V / g \cdot T_{ixt}$$

18.3 Irudia. Ixte geldoko kasurako gainpresioaren errepresentazioa. Geure irudia.

18. Gaia: Erregimen aldakorra hodietan. Ariete-kolpea.

SOINUAREN ABIADURA FLUIDO BATEAN ZEHAR *(fluido konprimagarria eta hodi ez elastikoa: $a=c$)*

$$dW = F \cdot dx = (S \cdot \Delta P / 2) \cdot dx$$

$$\Delta P = \rho \cdot a \cdot v ; a = c$$

$$dW = (S \cdot \rho \cdot c \cdot v / 2) \cdot dx$$

$$(1/2) \cdot dm \cdot v^2 = (1/2) \rho \cdot S \cdot dL \cdot v^2$$

$$(S \cdot \rho \cdot c \cdot v / 2) \cdot dx = (1/2) \rho \cdot S \cdot dL \cdot v^2$$

$$v/c = S \cdot dx / S \cdot dL$$

$$K = - \Delta P / (\Delta V / V)$$

$$S \cdot dx / S \cdot dL = \Delta V / V = \Delta P / K$$

$$v/c = \Delta P / K = \rho \cdot c \cdot v / K$$

$$c = (K/\rho)^{1/2}$$

18.4 Irudia. Fluidoaren konprimaketa konduktuaren dilatazio gabekoa.
 Geure irudia.

18. Gaia: Erregimen aldakorra hodietan. Ariete-kolpea.

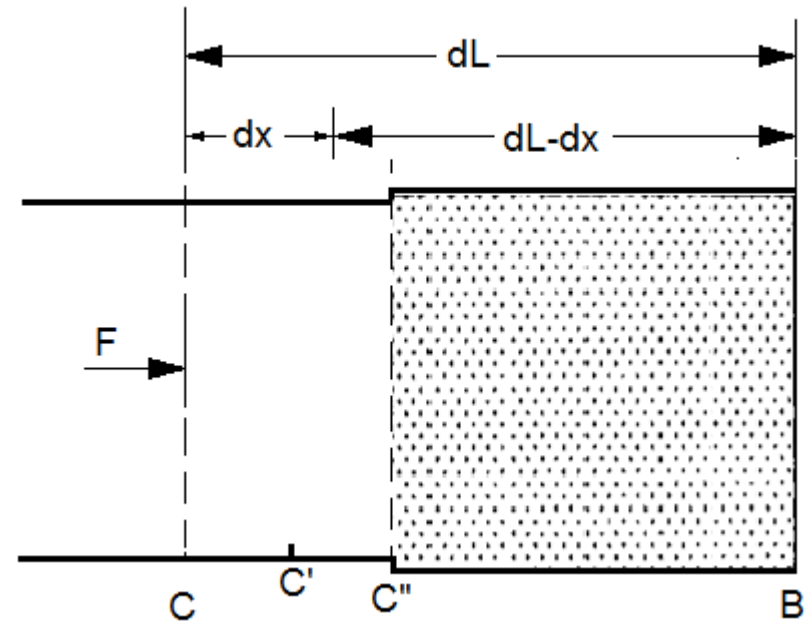
PRESIO UHINAREN ABIADURA **(Fluido konprimagarria eta hodi elastikoa)**

Joukowski-ren adierazpena

$$a = (K/\rho)^{1/2} / (1 + (K/E)(D/e))^{1/2}$$

Uraren kasurako (Allievi):

$$a = 9900 / (48,3 + k \cdot D/e)^{1/2}$$

18.5 Irudia. Fluidoaren konprimaketa konduktuaren dilatazio kontutan hartuta gabekoa. Geure irudia.

ALLIEVIREN ADIERAZPENERAKO *k*-ren BALIO ORIENTAGARRIAK

Burdina eta altzairua.....	0,5
Hormigoia.....	5
Hormigoi armatua.....	5
Burdinurtua.....	1
Fibrozementua.....	5,4 (5 ÷ 6)
Poliesterra.....	6,6
Beruna.....	5
PVC.....	33 (20 ÷ 50)

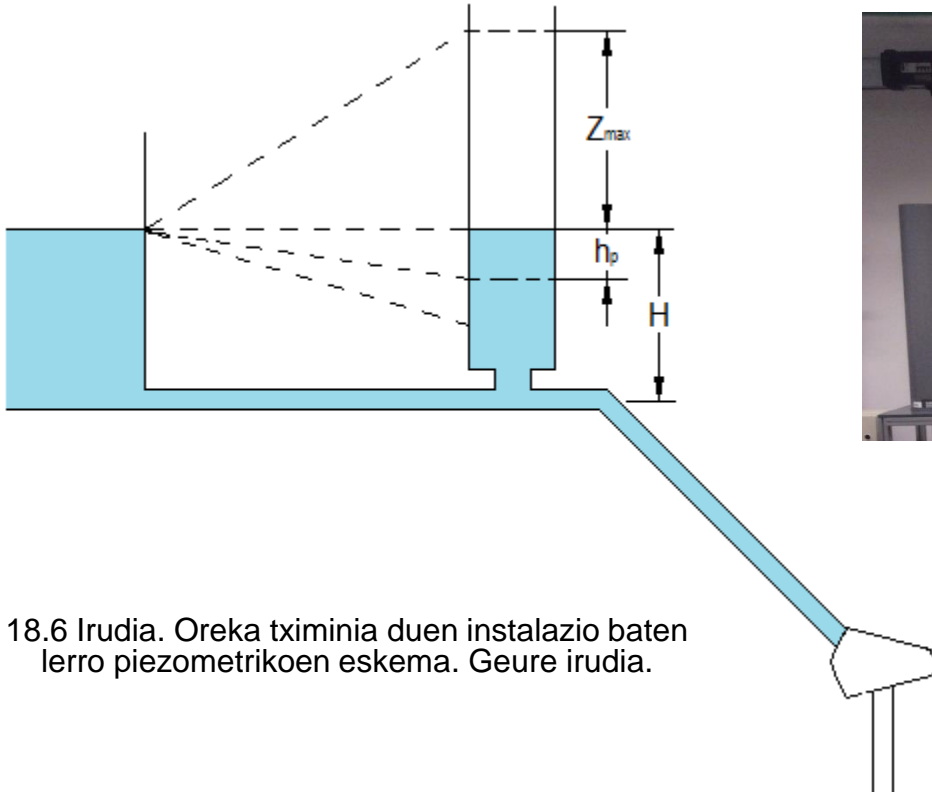
18. Gaia: Erregimen aldakorra hodietan. Ariete-kolpea.

ARIETE-KOLPEA MURRIZTEKO GAILUAK

- Oreka tximinia
- Aire galdaratxoa
- Maskuridun aire motelgailuak
- Segurtasun balbulak

18. Gaia: Erregimen aldakorra hodietan. Ariete-kolpea.

OREKA TXIMINIA

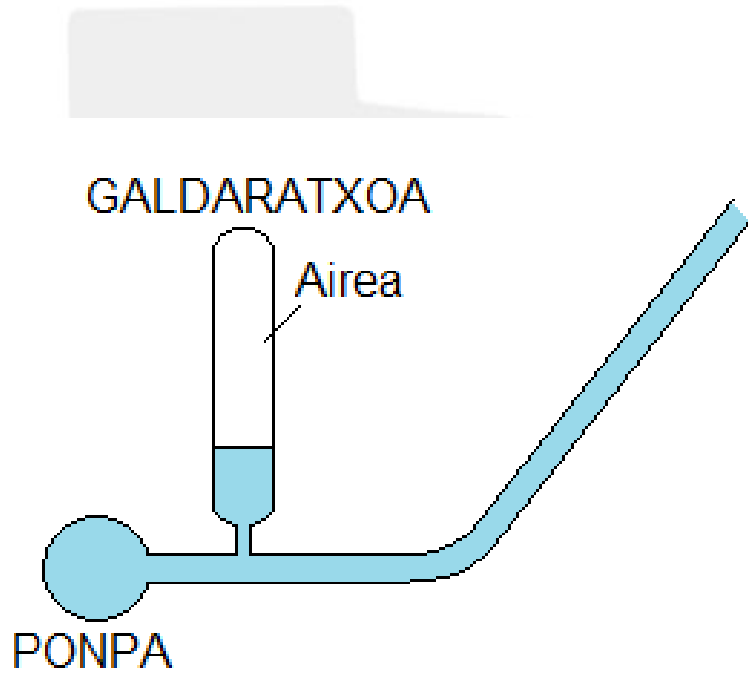
18.6 Irudia. Oreka tximinia duen instalazio baten lerro piezometrikoen eskema. Geure irudia.

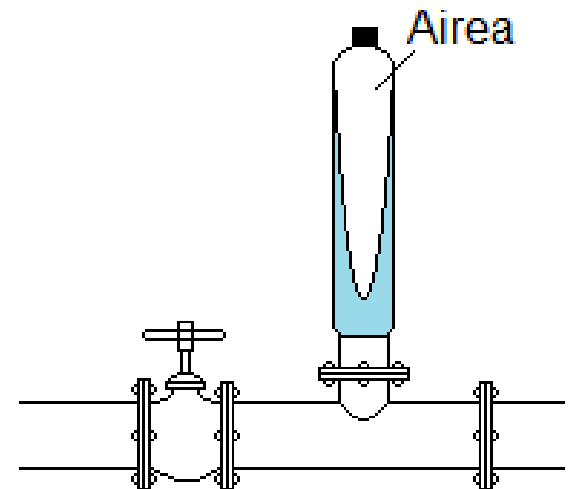
18.7 Irudia. Oreka tximinia duen instalazioa. Geure irudia.

18. Gaia: Erregimen aldakorra hodietan. Ariete-kolpea.

AIRE GALDARATXOA

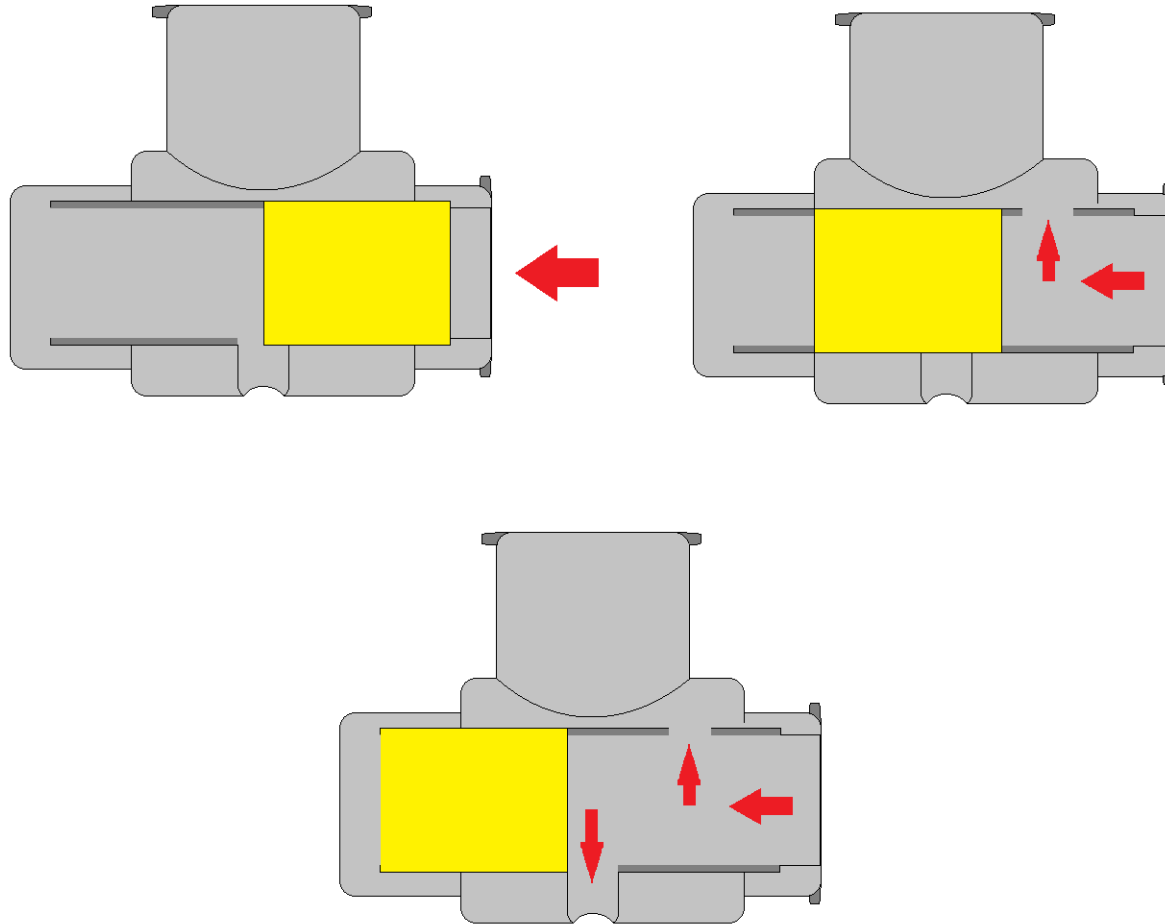
18.8 Irudia. Aire galdaratxoa duen instalazio baten eskema. Geure irudia.

18.9 Irudia. Maskuridun aire motelgailua duen instalazio baten eskema. Geure irudia.

18. Gaia: Erregimen aldakorra hodietan. Ariete-kolpea.

emari ta zahar zazu **SEGURTASUN BALBULA**

18.10 Irudia. Segurtasun balbula baten funtzionamenduaren eskema. Geure irudia.

18. Gaia: Erregimen aldakorra hodietan. Ariete-kolpea.

HODIAREN LODIERAN ERAGINA

Hodi bateko balbula baten bapateko ixte batek a (m/s)-ko abiaduraz garraiatzen duen gainpresioa ΔP (Pa) edo ΔH (mlz) sortzen du.

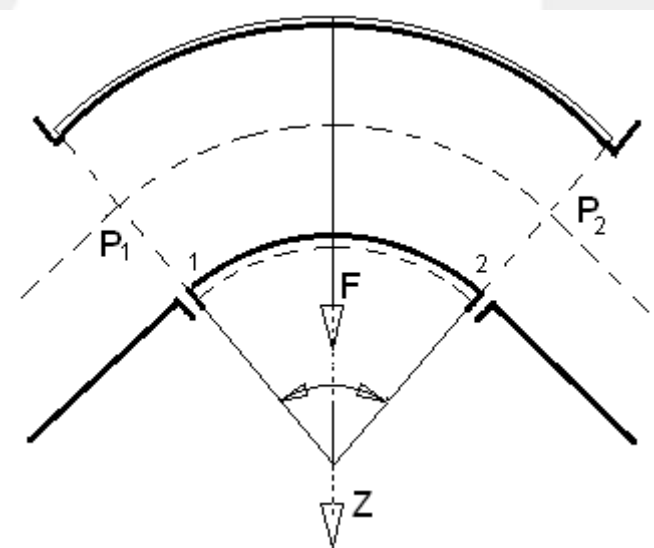
$$e = \left(\frac{(P + \Delta P)_{\max} \cdot D}{2 \cdot \sigma_{\text{onargaria}}} + \Delta e_{\text{korrosioa}} \right) \cdot \text{Segurtasun koef.}$$

$$e_{\text{minimoa}} = \frac{(P + \Delta P) \cdot D}{2 \cdot \sigma_{\text{onargaria}}}$$

18. Gaia: Erregimen aldakorra hodietan. Ariete-kolpea.

HODIAREN FIJAZIOAN ERAGINA

Indar hidrodinamikoak <<
 Indar hidroestatikoak:
 $F_3 \approx 2 (p + \Delta p) A \sin (\alpha/2)$

18.11 Irudia. Hodi baten ainguraketa (gainpresioak garrantzi handia du). Geure irudia.

18. Gaia: Erregimen aldakorra hodietan. Ariete-kolpea.

LABURPENA

Allievi-ren adierazpena (ixte azkarra): $T_{ixt} < 2 \cdot L/a$

$$\Delta H = \frac{a \cdot \Delta v}{g} \neq f(T_{ixt})$$

Micheaud-en adierazpena (ixte geldoa): $T_{ixt} > 2 \cdot L/a$

$$\Delta H = \frac{2 \cdot L \cdot \Delta v}{g \cdot T_{ixt}}$$

Presio uhinaren abiadura

$$a \text{ (m/s)} = \frac{\sqrt{\frac{K_{fluido}}{\rho_{fluido}}}}{\sqrt{1 + \frac{K_{fluido}}{E_{material}} \cdot \frac{D}{e}}}$$

$$\begin{aligned}
 K &= 2100 \text{ MPa (ura)} \\
 \rho &= 1000 \text{ kg/m}^3 \text{ (ura)}
 \end{aligned}$$

Presio uhinaren abiadura (ura):

$$a \text{ (m/s)} = \frac{9900}{\sqrt{48,3 + C_{mat} \cdot \frac{D}{e}}}$$

C_{mat} -en balioak (adimentsionala):

Altzairua: 0,5

Fundizio grisa: 1

Fibrozementua: 5 ÷ 6

PVC: 20 ÷ 25

18. Gaia: Erregimen aldakorra hodietan. Ariete-kolpea.

ARIKETA

Datuak:

- Ura eta altzairuzko hodia
- Diametroa $D=800$ mm, abiadura $v=1,5$ m/s eta lodiera $e=4$ mm.
- $L=2500$ m-ko kondukzioa
- Balbularen ixte osoaren denbora bi kasu a) 5 s eta b) 8 s.
- **Kalkulatu ixte geldoa ala azkarra den, emaria (l/s) eta sortutako gainpresioa (muz)**

Emaitzak:

- a) 5 s-ko ixtea, azkarra da; $Q=754$ l/s; $\Delta H=124,4$ muz.
- b) 8 s-ko ixtea, geldoa da ; $Q=754$ l/s; $\Delta H=95,7$ muz.